

Bentiaraq Ottosen
Atassut

EM 2024/104
23. oktober 2024

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at redegøre mulighederne for etablering af en grønlandsk hel- eller majoritetsejet bankvirksomhed. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut primo år 2025.

(Medlem af Inatsisartut Jens Napaattooq, Naleraq)

At skabe en bank, der udelukkende eller hovedsageligt ejes af grønlandere, kræver mange lovgivningsmæssige sikkerhedsforanstaltninger. Derfor er det risikabelt, hvis en særlig bank skal oprettes i Grønland som ejes af selvstyre. Hvis banken skal styres af politisk, vil det skabe grundlaget for en rød økonomisk politik. Vi fra Atassut anbefaler kraftigt, at hvis landet selv opretter en bank, vil det lede til en økonomisk katastrofe for Grønland, hvilket vil medføre, at landet bliver nødt til at låne store summer fra udlandet.

Hvis dette sker, kan vi tydeligt påpege, at det vil have en massiv negativ indvirkning på samfundet, da der allerede findes to banker i Grønland. Det er afgørende, at disse banker er uafhængige af politisk indblanding, og det er klart, at Naleraq ønsker at øge centraliseringen af kontrollen i samfundet. Dette er en dårlig ide at implementere. Hvis en bank styret af politisk regering skal konkurrere med Grønlands Banken og BankNordik, kan vi konstatere, at det vil skabe en ubalanceret økonomi i samfundet. Derfor anser vi i Atassut dette som en farlig og risikabel vej at tage.

Fra vores perspektiv i Atassut ser vi det som en yderst socialistisk tankegang, som blot bliver præsenteret. Det er vigtigt at understrege, at når nogen ansøger om et lån i en bank, er det altid baseret på låntagerens tilbagebetalingsevne. Man modtager rådgivning, og yderligere vurderinger foretages for at fastslå låntagerens betalingsevne. Derfor er det ikke nødvendigt med en politisk styret bank, og hvis man tænker klart, er det tydeligt at se.

Vi fra Atassut vil gerne vide, hvem der vil være interesseret i at eje banken, hvem der vil have andel i ejerskabet, og hvor stor deres andel vil være. Disse spørgsmål bør besvares af forslagsstillerne, da vi tror, at de første, der vil ansøge om lån, hvis landet opretter en sådan bank, vil være Rusland, Kina, Qatar og andre lande, hvor økonomiske konflikter spiller en rolle.

Disse lande og deres økonomier skal også tages i betragtning, for hvis deres økonomi begynder at udvikle sig positivt, vil Grønland blive mere attraktivt for dem. Det er bekymrende, at hvis dette sker, kan Grønland blive en arena for hvidvaskning af penge gennem denne bank. Forslagsstillerne intentioner kan være gode, men vi må understrege, at vi ikke tror, at det vil forbedre vores økonomiske velfærd. At oprette en politisk styret bank, som kan skade vores økonomi, er symbolpolitik, som kan

sammenlignes med nationalsocialistisk politik. Dette er klart ikke vejen at gå, og det er skræmmende, for vi vil ikke blive rigere af dette.

Den danske krone (DKK) svinger ikke økonomisk, hvilket betyder, at den har en stabil værdi. Hvis vi begynder at have udenlandske interesser, må vi også stille os spørgsmålet, hvilke valutaer vi vil bruge. Det kan meget vel være, at vi begynder at bruge valutaer som den russiske rubel, den kinesiske yuan eller qatarsk rial. Disse valutaer er mindre værd end den danske krone på globalt plan, og hvis vi opgiver den danske krone, vil de penge, der cirkulerer i Grønland, blive reduceret betydeligt, mens der vil være en stor stigning i de penge, der forlader landet. Vi er bekymrede for, at dette vil ske, og vi forsvarer Grønland!

At forsøge at centralisere ved at oprette en politisk styret bank kan ses som kontrol fra oven. Det er en politik, der forsøger at appellere til befolkningen ved at tale om smukke idealer uden substans, og det vil ikke føre til noget godt. Virkeligheden er den, som vi har beskrevet, og vi mener, at et sådant lovforslag vil skade samfundets økonomi betydeligt.

Samfundet bør tænke sig godt om, for hvis Grønland i fremtiden opretter en sådan bank, kan det medføre en stor økonomisk krise. Danmarks Nationalbank har betydeligt flere likvide aktiver end Grønlands statsfinanser, og som eksempel kan vi bruge følgende fakta: Nationalbankens likvide aktiver beløber sig til 83,7 mia. kr., dens reserver er på 626 mia. kr., dens guldreserver er på 29,8 mia. kr., og dens omsætning er på 68,2 mia. kr. Det er derfor svært at forestille sig, at Grønland kan oprette sin egen bank med regeringen ved roret.

Hvis vi sammenligner dette med Grønlands likviditet, vil det være en umulig opgave, og vi i Atassut vil understrege, at en banks nationalitet ikke bør være relevant. I et demokratisk samfund er magten tredelt, og vi i Atassut sætter stor pris på at lytte til befolkningen. Hvis en ny bank skal oprettes som følge af inflation, vil vi ikke tro på, at det vil føre til, at alle borgere får nemmere adgang til lån. Ligesom andre banker vil en sådan bank skulle følge en kreditpolitik, og det vil ikke være afgørende, om låntageren er grønlænder eller ej. Hvis der stilles spørgsmål ved dette, ved vi, at banker ikke vil føre en særlig politik baseret på grønlændernes etnicitet. Økonomi kender ingen farver, og vi gentager, at en politisk styret bank vil forårsage økonomiske problemer.

Med alt disse bemærkninger forkaster vi fuldstændigt dette forslag.